

Predgovor

ZBIRKA *Monumenta artis musicae Sloveniae* po večletnem premoru zopet prinaša zvezek z deli Jacobusa Handla - Gallusa (Kranjska, 1550 – Praga, 1591). V zbirki je doslej izšel domala celoten za časa skladateljevega življenja objavljeni in do danes ohranjeni opus. Ta obsega šestnajst uglasbitev mašnega ordinarija (*Selectiores quaedam missae*, 1580), monumentalno zbirko motetov (*Opus musicum*, 1586, 1587 in 1590), dve knjigi moralnih harmonij (*Harmoniae morales* v treh delih, 1589–1590, in *Moralia*, 1596) ter tudi dva priložnostna tiska (*Undique flammatis*, 1579, in *Epicedion harmonicum*, 1589). V zbirki *Monumenta artis musicae Sloveniae* je bil objavljen tudi izbor intabulacij Gallusovih skladb za glasbila s tipkami (2009) in leta 1996 zvezek z osmimi, domnevno Gallusovimi skladbami, ohranjenimi v rokopisih (MAMS 28).

Pričujoči zvezek je nadaljevanje in dopolnitev zvezka MAMS 28. Vsebuje šest osemglasnih, izključno v rokopisih in pod Gallusovim imenom ohranjenih motetov, ki so se ohranili v celoti, torej v vseh osmih glasovih. Ker Gallusovega dejanskega avtorstva ni mogoče potrditi pravzaprav za nobeno v rokopisih ohranjeno delo in ker

se nekatere skladbe v virih pojavljajo tudi pod imeni drugih skladateljev, je v tej izdaji za nekatere motete navedenih več možnih skladateljev.

Vprašanja izročila so pri vseh skladbah kompleksna in zahtevajo poglobljen študij virov in njihove geneze. Čeprav se je večina motetov ohranila v več virih hkrati, se prepisi med seboj razlikujejo. Izbira najboljšega in za izdajo najprimernejšega vira ni enostavna, saj ni mogoče določiti, katera izmed zapisanih različic bi lahko bila skladateljevemu izročilu najbližja. Kot glavni vir lahko velja preprosto tudi najbolj popolno ohranjen rokopis. Zgodovinske okoliščine, izročilo skladb in njihova ohranjenost so podrobno obravnavani v uvodu, obsežna kritična poročila pa odražajo problematiko filoloških vprašanj. Uredniške metode so podrobno pojasnjene v uvodu.¹

S pričujočim zvezkom zamisel o izdaji celotnega Gallusovega glasbenega opusa v sodobni izdaji še ni uresničena. V rokopisnih virih iz 16. in predvsem 17. stoletja je ohranjena kopica nadaljnjih motetov za štiri do šest glasov, nekaj nemških pesmi in redkeje tudi moralij. Ta dela še čakajo na obravnavo in objavo v sodobnem času.

1. Avtor izdaje je rezultate raziskave predstavil tudi na mednarodni muzikološki konferenci, ki je septembra 2023 potekala na Filozofski fakulteti Univerze Komenskega v Bratislavi. Prispevek v konferenčnem zborniku je zgoščena različica tega uvoda. Gl. Marko Motnik, »Editing the Motets of Jacobus Handl-Gallus Preserved in Manuscripts: A Problem of Sources or a Source of Problems?«, v: *Hudobnohistorické štúdie venované pamiatke prof. PhDr. Lubomíra Chalupku, CSc. / Music Historical Studies Dedicated in the Memory of Prof. PhDr. Lubomír Chalupka, CSc.*, uredila Marta Hulková, *Hudobnohistorický výskum na Slovensku začiatkom 21. storočia / Music Historical Research in Slovakia in the 21st Century 7* (Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, Katedra muzikológie, 2023), 199–211.